ERANDIOKO EUSKARA SUSTATZEKO IV. EKINTZA PLANA DISEINATZEKO PARTAIDETZA PROZESUA

KIROLAREN EREMUA

LEHEN SAIOAREN MEMORIA 2017-10-25

NON: Altzagako Kiroldegia.

NOIZ: 2017ko urriaren 25an, 18:30etan.

PARTE HARTZAILEAK: 3 pertsona; 2 emakumezko eta gizonezko 1.

EUSKARA ZERBITZUA: Fernando Simón.

EUSKARA ZINEGOTZIA: Egokiñe Angulo.

AZTIKER: Ekhi Zubiria eta Markel Ormazabal.

1. SARRERA ETA ONGI ETORRIA

Euskara Zerbitzuko teknikariak ongi etorria egin die lan saiora etorri diren lagunei, eta jarraian, Aztikerreko dinamizatzaileek saioaren nondik norakoak azaldu dituzte.

Batetik, lan saioa Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatzeko parte hartze prozesuaren baitan kokatu dute. Prozesuak bi helburu nagusi ditu:

- Erandion Euskara Sustatzeko III. Ekintza Plana baloratu.
- Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatu.

Prozesua iraila eta abendua artean garatuko da, eta parte hartze saioei dagokionean, hauek urria eta azaroan burutuko dira. Urriko saioetan III. ESEP baloratu eta IV. ESEP-k jaso beharko dituen erronkak identifikatzen hasteko lehen hurbilpena egingo da; azaroko saioetan, berriz, erronka hauetan sakonduko da.

Prozesuaren lanak lau eremu nagusiren arabera antolatu dira: Kultura; Hezkuntza; Kirola; eta Merkataritza. Lan saio guztiak irekiak izango dira eta elkarte nahiz norbanakoek edozein eremutan parte hartu ahal izango dute. Honez gain, azpimarra berezia egingo da bai euskalgintza eta bai Erandioko Udaleko sail ezberdinetako langileak (teknikariak eta zinegotziak) saioetan parte hartzeko.

Honela, urriko lan saioen egutegia aurkeztu da:

EREMUA	NOIZ	NON
KULTURA	Urriak 10 asteartea 18:30etan	ASTRABUDUKO ANBULATEGI ZAHARRA
HEZKUNTZA	Urriak 17 asteartea 18:30etan	ASTRABUDUKO ANBULATEGI ZAHARRA
KIROLA	Urriak 25 asteazkena 18:30etan	ALTZAGAKO KIROLDEGIA
MERKATARITZA	Urriak 25 asteazkena 14:30etan	UDALETXEAN

Azkenik, gaurko lan saioan jarraituko den lan eskema aurkeztu dute dinamizatzaileek. Aurkezpenekin batera bi ariketa talde dinamika proposatu dira.

2. EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

Prozesuaren eta lanaren abiapuntutzat "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoen ustiaketa, 2017" azterlaneko emaitzak erabiliko dira. Azterlana 2017ko maiatza eta ekaina artean gauzatu da eta ondorengo helburuak izan ditu oinarri:

- Erandioko herritarrek duten euskara gaitasuna, lehen hizkuntza, etxeko hizkuntza edota kaleko erabilera gaur egun zenbatekoa den aztertzea.
- Aipatu ezaugarri hauen bilakaera zein izan den aztertzea (1981etik gaur egun arte).
- Aipatu ezaugarri hauek Erandioren inguruarekin konparatzea, hala nola, eskualdearekin edota Bizkaiarekin.
- Erandioko euskararen inguruko bestelako datuen egoera edo bilakaeraren azterketa (hezkuntza eredua, helduen euskalduntzea-alfabetatzea,…)

Dinamizatzaileek azaldu dute Erandioko udaleko webgunean azterlan guztia irakurtzeko aukera dagoela. Lehen talde dinamika errazteko, ostera, saiora gerturatu diren lagunei azterlanaren laburpen bat banatu zaie.

Azterlanaren emaitzek aurkezten duten errealitatea lau daturen bitartez laburtu du dinamizatzaileak: Euskararekiko jarrera; euskararen ezagutza; hizkuntza gaitasuna; eta euskararen erabilera **[Dokumentuaren amaieran atal hauei dagozkien hainbat datu eta zertzelada erantsi dira]**

Emaitzak eta gako nagusiak aurkeztuta, parte hartzaileak bi taldetan banatu dira eta beren ustetan Erandion euskara lantzeko gaur egungo egoeran dauden AUKERAK eta ZAILTASUNAK zein diren zerrendatu dituzte.

EUSKARAREN BILAKAERA ERANDION

- Kalean kontzentziatu behar dira herritarrak, eta eskola eta kalearen arteko zubi lana egin dezake kirolaren eremuak.
- Etengabe gazteenez ari gara hizketan eta ez helduez edo helduek egin beharko luketen gauzei buruz.
- Euskarazko erreferentziak falta dira.
- Kirol jarduerak bi hizkuntzetan programatzeko bezain besteko matrikulazio edo eskaera bolumenik ez dago.

ZEIN AUKERA ESKAINTZEN DITU EGOERAK?

- Kirolaren eremua haur eta gazte asko elkartzen dituen eremua da, eta kontutan hartuta hauek euskararekiko duten ezagutza, eremuan euskaraz gero eta gauza gehiago egiteko aukerak daude.

ZEIN ZAILTASUN AURKEZTEN DITU EGOERAK?

- Haurrek orokorrean gazteleraz egiten dute entrenatzaileak edo pertsona nagusiak euskaraz egiten ez dien aldietan, eta euskaraz egitean ere, normala da hauek gazteleraz egiten jarraitzea.
- Batzuek entrenatzaileari euskaraz egiten diote nahiz eta beraien artean gazteleraz egin, eta honek erreferentziak sortu daitezkela erakusten du.
- Ikasgelan euskaraz egiten dute baina ikasgelatik kanpo gaztelera da joera orokorra.
- Joera oso orokortua da taldean norbaitek euskaraz ez baldin badaki talde guztia gaztelerara pasatzea.
- Sentsazio dut azken boladan gero eta guraso gehiagok deitzen dutela kontu eske jarduerak euskaraz direlako.
- “Diskriminazioa” ideia oso presente dago oraindik euskararen aurka egiteko. Euskara soilik erabiltzen baldin bada euskara ez dakiten pertsonak diskriminatuak direla esaten duen diskurtsoa zabaldua dago.

3. EUSKARA SUSTATZEKO III. EKINTZA PLANA BALORATZEN

Erandion Euskara Sustatzeko IV. Ekintza Plana diseinatzeko antolatu den parte-hartze prozesuaren abiapuntua izan nahi du “Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoen ustiaketa, 2017” azterlanak. Emaitza hauen oinarrian, gaur egungo egoerak euskara lantzeko eskaintzen dituen aukeren eta zailtasunen erradiografiak prozesuaren bigarren urratsa emateko lurzoru komuna izango dira.

IV. ESEP-ak jaso behar dituen gakoak eraginkorrak izatea nahi bada, aipatutako oinarri hauetaz gain, funtsezkoa da III. ESEP ezagutu eta baloratzea. Ez alferrik, prozesuaren helburuetako bat da hau, eta baita lehen lan saio hauetan egin beharreko ariketa ere.

Horretarako, Fernando Simón Erandioko Euskara Zerbitzuko teknikariak, lan saiora etorri diren herritarrei III. ESEP-aren helburu nagusiak, lan lerroak eta egitasmoak azaldu dizkie, azpimarra berezia eginez **kirolaren eremua**rekin lotura duten aspektuetan.

Aurkezpenaren ostean, parte hartzaileak berriro ere talde txikietan antolatu dira eta egun indarrean dagoen plana baloratu eta plan berria izango denak jaso beharko dituen gakoak pentsatzen hasteko ariketa egin dute. Ondoren plenarioan, talde handian, emandako erantzunak eta egindako ekarpenak konpartitu dira. Jarraian ariketaren emaitzak daude.

EUSKARA SUSTATZEKO III. EKINTZA PLANA BALORATZEN

- Entrenamenduak eta kirol taldeen komunikazioak euskaraz egiteko saiakerak egin dira eta hauek emaitzak izan dituzte.

- Jardueren ezagutza erlatiboa da elkarteen artean.

EUSKARA SUSTATZEKO IV. PLANAK ZER JASO BEHAR DU?

- Kirolaren eremuko diru-laguntzetan euskara baloratzean duen atal bat dago, euskara balioan jartzen du, eta lerro hau indartu beharko zen. Kontua da ez dagoela modurik eskariaz gain gero elkarteek esandakoa betetzen ote duten edo ez jakiteko.

- Eremuko elkarteek beraien baitan “euskara plan” bat egiten baldin badute de facto diru-laguntza gehiago lortzeko aukera zabaldu.

- Elkarteen zuzendaritzek kideen artean banatzen dituzten komunikazioak euskaraz ere egiteko zailtasunak daude, zuzendaritzetako kideek orokorrean eta nagusiki ez bait dakite euskaraz.

- Erreferentziak sortu behar dira eremuan: adibidez, soilik euskaraz ariko diren elkarteak sortu eta balioan jarri.

4. ITXIERA ETA HURRENGO URRATSAK

Parte hartzaileen iritzi eta ekarpenak jaso direlarik amaitutzat eman da gaurko saioa. Aurrez, ostera, prozesuko hurrengo urratsak zein izango diren gogoratu da:

- Batetik, urrian zehar antolatu diren Hezkuntza, Kirola eta Merkataritza eremuetako lan saioak gogorarazi dira.
- Bestetik, azaroan eremu bakoitzeko bigarren lan saio bat egingo da. Lan saio hauek helburu argia dute: IV. ESEP diseinatzeko ekarpenak eta gogoetak egitea, eta horretarako, gorago adierazi bezala, azken ariketaren emaitzetan oinarrituko dela azpimarratu da.

Kirolaren eremuko elkarte eta lagunekin azaroan bigarren saioa egingo da, beraz, eta elkar agurtu aurretik, parte hartzaileekin batera saio horren deialdia adostu da:

AZAROAK 22 asteazkena 18:30etan Altzagako Kiroldegian

Saioa amaituta, Altzagako Kiroldegian, arratsaldeko 20:00tan.

5. ERANSKINAK

Akta edo memoriaren bigarren atalean esan bezala, jarraian "Euskararen bilakaera Erandion. Datu estatistikoen ustiaketa, 2017" azterlana aurkeztean Aztikerreko teknikariak emandako zertzelada edo gako nagusiak jasotzen dira.

Azterlanaren emaitzek irudikatzen duten errealitatea lau daturen bitartez laburtu du dinamizatzaileak: Euskararekiko jarrera; euskararen ezagutza; hizkuntza gaitasuna; eta euskararen erabilera.

EUSKARAREKIKO JARRERA

Euskararekiko interesari dagokionez, Bizkaiko datuak EAEko datu orokorren oso antzerakoak dira. 16 urtetik gorako herritarren % 38k "interes oso handia" duela adierazten du eta beste % 28k "nahiko interes", hau da, herritarren bi herenek (% 66) euskararekiko interes positiboa azaltzen du.

EUSKARAREN EZAGUTZA

Zenbaki absolutuetan, eta bi urtetik gorako biztanleriari dagokionean, Erandioko 5.706 biztanle "**elebidunak**" dira (% 24,1) eta 6.778 "**elebidun hartzaileak**" (% 28,9). "**Elebidunak**" eta "**elebidun" hartzaileen** proportzio banaketa Bilbo Handiaren oso antzekoa da.

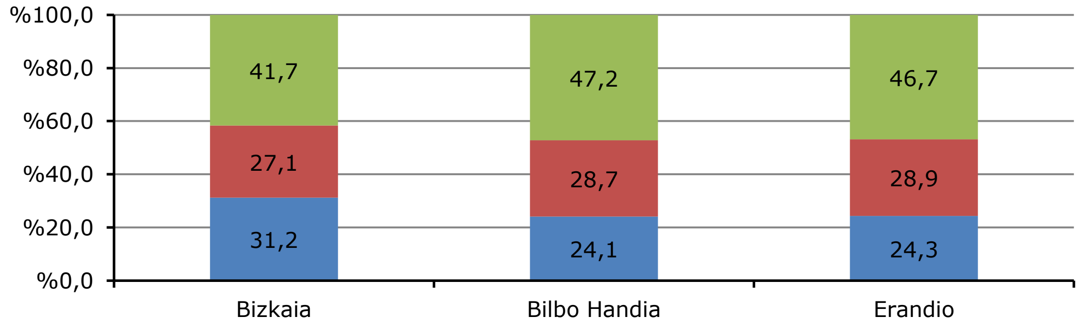

HIKUNTZA GAITASUNA

HIZKUNTZA-GAITASUNA ETA ADINA. 2011 (>5URTE)							
Adina	Elebidunak		Elebidun hartzaileak		Erdaldun elebakarrak		Guztira
	Kopurua	%	Kopurua	%	Kopurua	%	
5-9	790	% 73	235	% 22	54	% 5	1.079
10-14	673	% 79	136	% 16	42	% 5	851
15-19	554	% 63	177	% 20	154	% 17	885
20-24	513	% 47	265	% 24	305	% 28	1.083
25-29	521	% 33	455	% 29	583	% 37	1.559
30-34	493	% 23	818	% 37	880	% 40	2.191
35-39	404	% 17	931	% 38	1.105	% 45	2.440
40-44	305	% 15	592	% 28	1.206	% 57	2.103
45-49	193	% 11	361	% 21	1.155	% 68	1.709
50-54	134	% 9	248	% 16	1.143	% 75	1.525
55-59	94	% 6	235	% 16	1.182	% 78	1.511
60-64	90	% 6	192	% 13	1.192	% 81	1.474
65-69	74	% 6	162	% 12	1.083	% 82	1.319
70-74	111	% 11	86	% 9	773	% 80	970
75-79	112	% 12	66	% 7	722	% 80	900
80-84	121	% 20	39	% 6	458	% 74	618
>=85	86	% 19	26	% 6	348	% 76	460
Guztira	5.268	% 23	5.024	% 22	12.385	% 55	22.677

EUSKARAREN ERABILERA

EUSKARAREN KALE-ERABILERA BILAKAERA (2011-2016)		
Urtea	Euskararen erabilera	Oinarria (behatutako solaskideak)
	(%)	Kop.
2011	1,3	2.231
2016	2,0	7.067

EUSKARAREN KALE-ERABILERA, ZONALDEAREN ARABERA. ERANDIO, 2016 (EUSKARAZ, %)			
Hizkuntza	Auzoak		
	Altzaga	Astrabudua	Erandiogoikoa
Euskaraz	1,4	0,5	10,2
Gaztelaniaz	98,3	99,5	89,8
Beste hizkuntzetan	0,3	0,0	0,0
GUZTIRA	100,0	100,0	100,0
Oinarria (behatutako solaskideak)	2.984	3.309	774